



**STROM ŽIVOTA
AKADÉMIA
2022**

EnviroPátračka

Hospodárske zvieratá
13⁺

Klub Stromu života

Lamačské sovy

Malokarpatské námestie 1

Bratislava



1. ÚLOHA

Dobrý hospodár

ÚLOHA Č.1 : Dobrý hospodár

V tejto úlohe stromáci zisťovali informácie o chove hospodárskych zvierat na biofarme a vo veľkochove. Diskutovali o výhodách a nevýhodách týchto spôsobov chovu. Zistené informácie spísali do tabuľky a na hodine odprezentovali svoje zistenia.

Zistili, že chov zvierat na biofarme je pre zvieratá oveľa lepší ako vo veľkochove, pretože sa so zvieratami lepšie zaobchádza a zvieratá majú voľnosť a potravu vtedy, keď ju potrebujú.

Spracované zistenia, tabuľky a fotografie z aktivity uvádzame na nasledovných snímkach.

Túto aktivitu realizovali 20 stromáci.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 1: DOBRÝ HOSPODÁR

Porovnanie chovu hospodárskych zvierat na biofarme a vo veľkochove a vyhodnotenie aktivity:

Porovnanie veľkochovu s chovu na biofarme

Výhody veľkochovu:	Veľká produkcia	Nižšia cena	Malá plocha
Nevýhody veľkochovu:	Nedostatok miesta	Hormonálne doplnky	Nedostatok svetla
Výhody <u>Biofarmy</u> :	Väčšie výbehy	Kvalitná strava	Zdravotná starostlivosť
Nevýhody <u>Biofarmy</u> :	Drahšie produkty	Financie	Mensia produkcia

Môj názor

Keď vidím, ako niekde vo veľkochove ľudia chovajú zvieratá, neverím že toto môže vôbec človek urobiť. Kde sa podel súcit, rešpekt a súdnosť...? Kým nevznikne dostatočne veľký tlak zo strany kupujúcich, veľa sa toho nezmení. My napríklad kupujeme vajíčka len z voľného výbehu, mäso doma jeme zriedka, možno raz za týždeň a kupujeme ho len z fariem. Mlieka a mliečnych výrobkov kupujeme len toľko, koľko naozaj spotrebujeme. Keby všetci kupovali len toľko jedla, koľko spotrebujú, znížil by sa odpad aj produkcia a keby všetci nakupovali s ohľadom na pôvod potravín, bolo by lepšie aj zvieratám aj našej planéte.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Dobrý hospodár – Porovnanie výhod a nevýhod chovu na biofarme a vo veľkochove.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 1: DOBRÝ HOSPODÁR

Porovnanie chovu hospodárskych zvierat na biofarme a vo veľkochove a vyhodnotenie aktivity:

Tabuľka:

Veľkochov / Bio farma

veľkochov	bio farma
Nemajú kľudné tiché prostredie	Majú väčšie ticho a v prírode kľud
Nie sú v prírode	Sú v prírode
Dostávajú nekvalitné žrádlo	Lepšia potrava
Je ich tam priveľa	Menšie množstvo zvierat pri sebe
Nemajú čerstvý vzduch	Majú dobrý vzduch
V strese lebo vedia, že ich zabijú	Nie sú v strese, že ich zabijú
Nie až tak výživné mäso	Kvalitnejšie mäso

Ja si myslím, že pre zdravie zvieráťa je lepšie aby bolo na bio farme lebo tam má čerstvý vzduch lebo je v prírode a má viac miesta na pohyb a potom je zo zvieráťa aj kvalitnejšie mäso lebo tam majú aj lepšiu stravu.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Dobrý hospodár – Porovnanie výhod a nevýhod chovu na biofarme a vo veľkochove.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 1: DOBRÝ HOSPODÁR

Biofarma vs veľkochov

BIOFARMA	VEĽKOCHOV
✓ Oveľa príjemnejšie podmienky na život.	▪ Stresujúce podmienky na život.
✓ Dostatočne veľký priestor na život.	▪ Malý priestor na život.
✓ Vytváranie spoločenských vzťahov.	▪ Žiadne spoločenské vzťahy.
✓ Psychické zdravie zvierat.	▪ Psychická nepohoda a stres.
✓ Prírodná tráva a seno.	▪ Krmné zmesi.
✓ <u>Individuálne</u> podávanie liekov.	▪ Hromadné podávanie liekov.
✓ Individuálny prístup.	▪ Hromadný prístup.
▪ Veľký pozemok – veľká investícia.	✓ Malý pozemok – malá investícia.
✓ 1 zviera vyprodukuje viac produktu (<u>napr. mlieka</u>).	▪ 1 zviera vyprodukuje menej produktu (<u>napr. mlieka</u>).
▪ Drahšie prevádzkovanie – drahšie výrobky.	✓ Lacnejšie prevádzkovanie – lacnejšie výrobky.

- Myslím si že biofarma je 100krát lepšia pre zvieratá a pre svet než veľkochov. Aj keď je možno menej zvierat ale sú zdravšie a spokojnejšie.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Dobrý hospodár – Porovnanie výhod a nevýhod chovu na biofarme a vo veľkochove.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 1: DOBRÝ HOSPODÁR

Môj názor

Doprial by som všetkým zvieratám lepšie zaobchádzanie, viacej voľnosti a slobody pretože za vidinou zisku musia zvieratá trpieť v hrozných podmienkach.

Môj názor je taký, že biofarma je finančne náročnejšia a veľkochov znečisťuje životné prostredie. Ja preferujem biofarmu, lebo naše životné prostredie je oveľa dôležitejšie ako peniaze.

- Na niektorých biofarmách praktizujú tzv. **Welfare zvierat**.
- Ide o stav fyzikálneho a psychologického súladu organizmu a prostredia, v ktorom kravičky žijú (pohoda, kľud a blaho zvierat).
- Zvieratá sú chránené pred fyzickou a psychickou nepohodou, celodenne sa voľne pohybujú, majú zabezpečený nepretržitý prístup k čerstvej a čistej pitnej vode.
- Majú možnosť realizovať svoje prirodzené správanie, majú dostatok času na pohyb, pastvu a socializáciu



Aj keď je veľkochov cenovo výhodnejší stále je lepšia biofarma.

Aj keď to je náročnejšie na chov, je to stále lepšie pre zvieratá.

Môj názor

- Určite sú bio farmy lepšie. Nielenže sú prospešnejšie pre životné prostredie ale aj zvieratá majú viacej slobody a lepšiu stravu.

Obrázok: Fotodokumentácia aktivity Dobrý hospodár a jej realizácia v domácom prostredí, názor a prezentácia v škole.



2. ÚLOHA

Na farme



ÚLOHA Č. 2 : Na farme

V tejto úlohe sa stromáci vybrali do terénu a mapovali stav a život hospodárskych zvierat na farmách.

Ich úlohou bolo zisťovať informácie o živote hospodárskych zvierat na farme, pozorovať podmienky, v ktorých žijú, ako sa správajú, či sa môžu voľne pohybovať a všímať si, či sú spokojné.

Mnohí stromáci využili čas jesenných prázdnin a navštívili niektoré farmy alebo príbuzných, ktorí sa chovom zvierat venujú.

O svojich **zisteniach z pozorovania** sa porozprávali s farmárom a následne **navrhli opatrenia**, ako by sa život zvierat na farme mohol zlepšiť.

Svoje pozorovania a návrhy spracovali do prezentácií, ktoré odprezentovali v škole svojim spolužiakom.

Spracovanie úlohy a jej realizáciu si môžete pozrieť na ďalších snímkach.

Túto aktivitu realizovalo 6 stromákov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME

Miesto: záhrada v Rožňave
Hospodár: môj dedko
Chovné zviera: chovateľské druhy holubov



Môj dedko chová holuby druhu King. Má ich okolo tridsať.

Sú rôznej farby – niektoré čisto biele, iné šedé, strakaté aj čierne.

Má samce aj samičky, a tiež aj mladé.

Miesto chovu:

holuby žijú v holubníku, ktorý dedko sám postavil



Holubník zvonku.



Holubník zvnútra – sú tam jednoňľivé menšie kliečky a bidlá, miesto na krmivo a vodu.



Výbeh: holuby sa môžu voľne pohybovať po trávinatej aj netrávnatej ploche, na slnku aj v tieni



Voľný výbeh a letový priestor pre holuby, bidlá.



Letový priestor – trávnatá plocha.



Potrava:

od jari do začiatku zimy majú nádobu zo znom vonku, keď je zima aj v holubníku.

Zrná:

pšenice, kukurice, hrachu, ryže, rôzna zrnová zmes, olejnaté semená – hlavne slnečnica.



ŕmidlo na krmivo.



Nádoba na čistú vodu.



Holuby jedia rôzne zrná.

Obrázok: Ukážky návštevy farmára a návrhy podmienok pre lepšiu život na farme – chov holubov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME

Návrhy na zlepšenie životných podmienok pre holuby:

Myslím si, že naše holuby majú dobré životné podmienky a je o ne dobre postarané. Keď im zatekalo cez strechu, tak im dedko spravil novú strechu.

Vždy im pravidelne čistí holubník od trusu, vypadaného peria a nečistôt.

Môžu byť v holubníku, ale aj voľne pred ním tak dlho ako chcú počas dňa, a to aj v zime. Ráno im dedo otvorí holubník, iba v noci sú zatvorené.

Väčšinou sa zdržiavajú pri sebe.

V čase párenia a hniezdenia im dáva aj rôzne stonky a steblá, napr. z pokosenej levandule, aby si mohli urobiť hniezdo.

Keď je veľmi teplo, vymyslel im bazén, v ktorom sa kúpu a čistia perie a takto sa ochladzujú.

Mohol by im aj v zime každý deň čistil holubník. Niekedy aj to robí, lebo chce, aby sa holuby mali čo najlepšie. Je to jeho vášeň. 😊

Ochrana: pred dravcami a odletením majú nad sebou upevnenú sieťku.



Ochranná sieťka.



Miesto na čistenie peria a kúpanie.

Starostlivosť:

holubník, aj jeho okolie dedko čistí každé tri dni v lete, v zime aspoň jedenkrát za týždeň.

Okrem toho im dáva špeciálne Tabletky proti parazitom a vitamíny, sleduje ich, či sú zdravé a pod.



Holub v holubníku.



Dedko s holubmi.



Význam: tieto holuby sa chovajú hlavne na potešenie, keďže dedko sa im venuje, chodíva ich každý deň kŕmiť, v lete, keď tam býva, ich v záhrade vždy pozoruje a rozpráva sa s nimi.

Dvakrát za rok niektoré vyberie a má z nich mäso, ktoré patrí k chudej hydine.

Niekedy ich aj daruje, vymení s kamarátmi alebo predá. Chová ich hlavne pre potešenie, pretože ho to baví a vykryva mu to voľný čas.



Holub v holubníku.

Obrázok: Ukážky návštevy farmára a návrhy podmienok pre lepšiu život na farme – chov holubov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME



Biofarmu Prírodu pri Stupave navštevujem každý rok a mám krásne zážitky.

Chovajú tam:

Kravy

Ovce

a barany

Králiky

Kone

Kozy a capy

Prasiatka

Hydinu –

kačky, husi

a sliepky.



Obrázok: Ukážka návštevy biofarmy a návrhy podmienok pre lepší život na farme – Biofarma pri Stupave – chov rôznych hospodárskych zvierat.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME



Podmienky na život zvierat:

Si myslím, že sú dobré. Zvieratá boli spokojné, nakrmené, chodia ich kŕmiť dvakrát za deň, alebo sa pasú na tráve.

Priestor na žitie majú čistý, môžu sa v ohrádkach voľne pohybovať, starať sa o svoje mláďatá a dozerá na nich bača aj zverolekár, či sú v poriadku. Na koňoch sa pravidelne jazdí, čo im prospieva.



Návrhy na zlepšenie:

Niekedy je tam veľa ľudí a detí, aj zo škôl aj škôlok, čo môže zvieratá dosť rušiť pri odpočinku. Ale asi si na to už zvykli.

Nemali by ľudia v blízkosti zvierat jesť jedlo a nechávať za sebou odpadky. Bolo tam čisto, ale našla som aj vyhodené smeti.

Obrázok: Ukážka návštevy biofarmy a návrhy podmienok pre lepší život na farme – Biofarma pri Stupave.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME

INFORMÁCIE O FARME

- Prezentácia je o babkinej farme
- Moja babka chova sliepky, kačky a včely
- Naposledy som farmu navštívila tieto jesenne prázdniny a navštívila som ju niekoľkokrát počas roka (od jari do jesene)

HYDINA

- Moja babka chová 49 sliepok, 5 kohútov a 10 kuričiek ktoré bývajú v drevenom kurníku a majú voľný výbeh (počet sa samozrejme počas roka mení)
- Živia sa šrotom, zvyšky + šrot alebo obilím (napr. ovos, kukurica, pšenica a jačmeň)
- Kuriatka sú kŕmené niekoľkokrát denne, staršie zvieratá sa kŕmia samy
- Všetky sliepky majú zabezpečený dostatok čerstvej vody
- Sliepky sa chovajú hlavne na vajička a mäso

Kohút Karol



Voľný výbeh sliepok



Kuriatka



Sliepky



Práca s obilím



Obrázok: Ukážky návštevy farmy a návrhy podmienok pre lepší život na farme – chov hospodárskych zvierat na Myjave.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME

VČELY

- Včely žijú v úľoch – každá rodina má svoj úľ na čele s kráľovnou
- Živia sa nektárom a peľom (nektár im dáva energiu)
- Chováme ich na med a vosk. Sú užitočné aj tým že opelujú rastliny a stromy (najmä ovocné a lipu)

Krmenie kačíc



Kačice

Malé kačiatka



KAČKY

- Babka chová 20 kačiek, ktoré žili v detských bazénikoch
- Živia sa šrotom a žihľavou (najmä keď boli úplne malé)
- Babka ich chová kvôli mäsu

MÔJ NÁZOR

Podľa mňa sa zvieratká na farme majú dobre pretože:

- majú voľný výbeh
- majú miesto na prenocovanie (kúrník, domček pre kačky, úle)
- sú často kŕmené
- žijú na mieste, kde je čerstvá voda a čerstvý vzduch



Obrázok: Ukážky návštevy farmy a návrhy podmienok pre lepší život na farme – chov hospodárskych zvierat na Myjave.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 2: NA FARME

Sliepky

- Jedia hlavne obilniny-pšenicu, jačmeň, ovos, kukuricu, sóju, slnečnicu.
- Môžu jesť aj rastlinné zvyšky-trávu, byliny. Maškrтка pre nich je namočený chleba alebo zbytky v kuchyni.
- Malé kuriatka sa krmia častejšie ako veľké sliepky.
- Pohyb majú umožnený veľký. Trávenie času dňa jedia, majú voľný beh ,oddychujú, alebo spia.
- Stará sa o ňu farmárka (babička) a teda pravidelne im dá vždy jesť.
- Myslím že sa majú dobre, majú všetko potrebné.

- Bývajú v kurinci.
- Môže byť: drevený, tehlový

Drevený je dobrý na zimu a tehlový je dobrý na leto.

Aktuálne žijú v drevenom kuríne, kde im je teplúčko.

Majú tam vystlané senom.



Kurín pre sliepky

Včely



Kačky



Čo by som zlepšila?

Myslím, že nič, lebo majú tam fakt obrovský výbeh, jedlo, kurín a je o ne dobre postarané.

Obrázok: Ukážky návštevy farmy a návrhy podmienok pre lepší život na farme – chov hospodárskych zvierat na Myjave.



3. ÚLOHA

Aktivista



ÚLOHA Č. 3 : Aktivista

V tejto úlohe sa stromáci opäť vybrali do terénu. Ich úlohou bolo navštíviť predajne potravín, ktoré predávajú vajíčka a zistiť, z akého chovu pochádzajú. Následne vytvoriť letáčik pre ľudí, ktorý by ich informoval podľa čoho si majú vajíčka vyberať.

Svoje zistenia spracovali do prezentácií, ktoré odprezentovali v škole svojim spolužiakom.

Realizáciu aktivity a fotodokumentáciu k nej si môžete pozrieť na ďalších snímkach.

Aktivitu realizovalo 25 stromákov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Mapovanie ponúkaných vajec- predajne, typy chovov

Predajňa	Druh chovu
Kraj, Krížna 64, BA	1.) trieda 1 – voľný výbeh 2.) trieda 1 – voľný výbeh
môj obchod, Bernolákova 4, BA	1.) trieda 1 – voľný výbeh 2.) trieda 0 – ekologický chov
Náš dvor, Radlinského 47, BA	trieda 1 – voľný výbeh
malina potraviny, Radlinského 39, BA	trieda 3 - klietkový chov
Tesco Expres, Odborárske nám. 3, BA	1.) trieda 3 – klietkový chov 2.) trieda 2 – <u>podstielkový</u> chov
Billa – Centrál, Metodova 6, BA	1.) trieda 3 – klietkový chov 2.) trieda 2 – <u>podstielkový</u> chov 3.) trieda 3 – klietkový chov 4.) trieda 2 – <u>podstielkový</u> chov 5.) trieda 3 – klietkový chov 6.) trieda 2 - <u>podstielkový</u> chov 7.) trieda 1 – voľný výbeh 8.) trieda 2 – <u>podstielkový</u> chov
Mariatálske lahôdky, Školská 30 Marianka	1.) trieda 3 – klietkový chov



Náš dvor, Radlinského 47



1 = voľný výbeh

Mapovanie ponúkaných vajec- predajne, typy chovov



3 = klietkový chov



2 = podstielkový chov



2 = podstielkový chov



3 = klietkový chov



1 = voľný výbeh



FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Označenie chovu

Označenie chovu	Charakteristika
0 = ekologický chov BIO	vajíčka pochádzajú od slepiek žijúcich v súlade s prírodou. Sú kŕmené krmivom, ktoré neobsahuje žiadne geneticky modifikované suroviny.
1 = voľný výbeh	slepky môžu vyjsť von z vnútorného priestoru kedykoľvek sa im zachce. Vo vnútri majú podstielku.
2 = podstielkový chov	je chov vo vnútorných priestoroch bez klieťok. Na podlahe je slama ako podstielka.
3 = klietkový chov	slepky žijú v klietkach, kde sa nemôžu voľne pohybovať, natáhovať, hrabať, ani mávať krídlami. Klietky sú umiestnené v halách s intenzívnym umelým osvetlením.

Podľa čoho vyberať vajíčka

•V rámci ochrany zvierat, by ľudia mali zvážiť, či kupovať vajíčka z klietkového chovu, ktorý je maximálne nekomfortný a krutý

•Slepky žijúce v klietkach nemajú voľný pohyb, čerstvý vzduch, slnko. Žijú v strese, čo sa prejaví aj na kvalite vajec

•Ľudia si vyberajú vajíčka najmä podľa ceny

•Skôr mladšia a stredná generácia sa viac zamýšľa nad zdravou výživou a nad tým, akým procesom potravinu prechádza, kým sa dostane k spotrebiteľovi

•Bolo by dobré ľudí viac upozorňovať a vysvetľovať im jednotlivé podmienky chovu



Tesco Express, Odborárske nám. 3, BA

3 = klietkový chov

2 = podstielkový chov



mapovanie

Mariatálske lahôdky, Školská 30 Marianka

Dodací list

realizácia aktivity

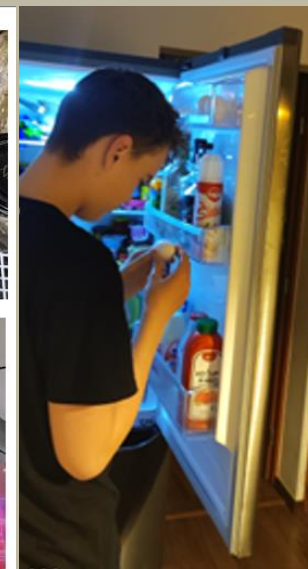
Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Aktivista – mapovanie v predajniach.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA



Názov predajne	Klietkový chov	Podstielkový chov	Voľný chov
Metro	X	X	X
Billa		X	
Malina	X	X	
Lidl		X	
Kaufland		X	X
Tesco		X	X

Druh chovu som zistila priamo na obale vajíčok ale bol aj napísaný na informačných tabuľkách priamo v predajniach. Okrem druhu chovu som navštívila som všetky predajne okrem potravín Malina. Tam som poslala mamu.



Obrázok: Mapovanie typov predávaných vajíčok v jednotlivých obchodných reťazcoch a v domácom prostredí, zistenia.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Predajňa	Druh chovu
Billa	Podstielkový aj klieťkový chov
Tesco	Podstielkový aj klieťkový chov
Kaufland	Podstielkový aj klieťkový chov
Coop jednota	Podstielkový chov
Starý Otec	Voľný chov

Podľa čoho vyberať vajcia?
Podľa kódu na vajíčku sa dá zistiť ako a kde sa nachádza chov.



Porovnanie

Starý Otec	Billa	Lidl	Tesco	Vitaland
Voľný chov	Klieťkový chov Podstielkový chov	Voľný chov Ekologický chov Podstielkový chov Klieťkový chov	Voľný chov Podstielkový chov	Voľný chov

Realizácia aktivity



Obrázok: Mapovanie typov predávaných vajec v jednotlivých obchodných reťazcoch a v domácom prostredí, zistenia.

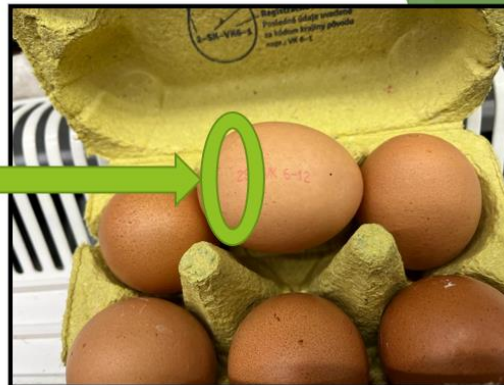
FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

PODĽA ČOHO VYBERAŤ VAJÍČKA?

- 1. Pri nákupe vajčiek si okrem ceny a veľkosti všímame najmä kód. Najdôležitejšie na kóde je prvé číslo.
- 2. Druhým údajom je pôvod vajíčka, označuje krajinu, v ktorej bolo vyprodukované, SK platí pre Slovensko.
- 3. Posledný údaj označuje farmu, kde sliepka vajíčko zniesla.

Obchod Lidl Lamač:

v Lidli som našla tieto vajcia.
Pochádzajú zo Slovenska
Na vajíčkach môžeme vidieť
označenie číslom 2
Čo znamená že sú z podstielkového
chovu.



**Mapovanie
chovu sliepok
na vajciach**



Obrázok: Zisťovanie označovania predávaných vajec.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Vajíčka u nás doma

Doma používame vajíčka z rôznych chovov. Najčastejšie z podstielkového chovu, ale aj z voľného výbehu.

Máme ale aj domáce vajíčka od prababky.

Informáciu z akého chovu pochádzajú vajíčka nájdem na obale, priamo na vajíčku alebo na informačnej tabuľky v predajni.

Aké vajíčka používame?

- Naša domácnosť používa vajíčka od mojej babky ktorá chova vlastne sliepky



Naša domácnosť:

doma sa snažíme kupovať slovenské vajcia. Väčšinou kupujeme vajcia s voľného chovu alebo z podstielkového chovu ale pokiaľ máme možnosť kupujeme od súkromných dodávateľov.

Vajíčka podľa môjho výberu

Domáce vajíčka od rodiny v dedinke Cigeľ sú podľa mňa najlepšie, stoja 0 eur a sú najzdravšie. Avšak máme ich k dispozícii len pár krát do roka.

A keď už to musí byť z obchodu tak mamina kupuje Bio vajíčka z ekologického chovu, su kvalitné a dobré, ale drahé.

Otec kupuje zas lacnejšie vajíčka, z podstielkového chovu. Vajíčka z klietkového chovu nekupujeme vôbec.

VAJCIA DOMÁCE, OD BABKY

Tieto vajcia pochádzajú od mojej babky, ktorá sa o sliepky sama stará a dáva im chemicky neupravené krmivo.



Aké vajíčka používame v domácnosti

- Doposiaľ sme chovali sliepky a používali vajíčka z vlastnej produkcie
- Sliepky mali oplotenie pozdĺž celého pozemku, a tak mali dostatok pohybu
- Jedlo mali pestré a výživné
- Momentálne sliepky nemáme, preto vajcia kupujeme v obchode
- Kupujeme vajcia z voľného výbehu, niekedy aj z podstielkového chovu
- Klietkový chov nepodporujeme, preto vajcia z takéhoto chovu nekupujeme
- Ak je možnosť, nakupujeme vajcia od domácich chovateľov, ktorých chov poznáme

Aké vajíčka kupujeme

- Väčšinou kupujeme vajíčka z podstielkového chovu
- Ale občas kupujeme aj z chovu na voľnom výbehu
- Vajciam z klietkového chovu sa snažíme vyhýbať



Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Aktivista - používané vajíčka v domácnostiach.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Vlastný názor

•Klietkový chov by mal byť úplne zakázaný, nakoľko takýto chov je v dnešnej dobe úplne nevhodný

•Eko chov má výhody aj nevýhody. **Výhodou je**, že sliepky žijú v prirodzenom prostredí

•**Nevýhodou** môže byť, že sliepky dostávajú časť proteínov z rybej múčky namiesto syntetických aminokyselín, ktoré sú v ekologickej produkcii zakázané. Keďže mnoho rýb má v sebe dioxín, nachádza sa teda aj v krmive. V kombinácii s tým, že sliepky žijú voľne a môžu prijímať dioxíny z pôdy, rastlín, červov a hmyzu, žiaľ môže spôsobiť vyšší obsah dioxínov vo vajciach z biochovu

•Dioxín sa ukladá v tele počas celého života a existuje podozrenie, že môže ovplyvniť imunitu, hormonálny systém, reprodukciu a zvyšovať riziko ochorenia na rakovinu

•**Uprednostnil by som vajcia od vlastných sliepok, sú najlepšie, pretože vieme, čo sliepkyedia a ako sa im darí**

+Aj my máme sliepky

Bývame so starými rodičmi, a práve oni sa raz s jedným zo susedov dohodli, že si spolu kúpia sliepky. U nás sme pre nich nemali miesto a navyše máme dvoch veľkých psův... 12 sliepok teda býva u suseda. Jedna polovica sliepok je naša a druhá polovica jeho, ale všetky sú spolu. Berieme si od nich vajčička, ktoré nám znášajú.

Môj názor

Ja si myslím, že klietkový chov by sa mal úplne zrušiť.

Sliepky sú celý život zavreté v malých klietkach, sú ako vo väzení. Podstielkový chov je o niečo lepší, ale nikdy neuvidia slnko a nedotknú sa trávy lebo sú celý život zavreté vo veľkej hale.

Najlepší je asi voľný chov. Ten je ale asi aj najdrahší, lebo potrebujú veľa priestoru.

Už som mame povedala nech dbá viac na pôvod vajčičok. Budem kontrolovať aké vajcia kupuje.

MÔJ NÁZOR

- Podľa mňa by mali obchody predávať vajčička z voľného alebo ekologického chovu
- Majú omnoho lepšie podmienky na život pre sliepky ako klietkový a podstielkový chov

Čo si myslím ja:

Že keď zvieratá využívame, mali by žiť v dobrých podmienkach.

Obrázok: Vlastný názor na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Môj názor

Napriek krutosti klietkového chovu na Slovensku sa vajíčka naďalej predávajú.

Podľa mňa by ľudia mali zvažiť z akého chovu si tie vajíčka kúpiť a mali by tie sliepky chovať radšej vo voľných výbehoch než v klietkach.

Najlepšie chovy sú voľné a ekologické, ale dobré sú aj podstielkové. Klietkové chovy nie sú vhodné, lebo sliepky sú uväznené v malých klietkach, len s jedným účelom.

ZÁVER

- Najlepšie je kupovať vajcia z podstielkového a ešte lepšie z voľného alebo ekologického chovu. Kúpou týchto vajec prispievame k zmenšeniu utrpenia nosníc a k väčšiemu rešpektovaniu ich prirodzených potrieb.
- Už nemusíme kupovať vajcia od sliepok uväznených v úzkych klietkach. Máme na výber.

Môj názor

Myslím si, že najlepší je ekologický chov, lebo sliepky majú prístup k vnútorným priestorom, aj k výbehu. Väčšinou sa sliepky ekologickým spôsobom chovajú na farmách. Sú kŕmené bio krmivom, krmivo bez žiadnych chemických prísad alebo farbív.

Môj názor na túto vec je, že by sa mal chov v klietkach obmedziť alebo hneď zakázať, lebo zvieratá v takomto prostredí trpia a nemajú plnohodnotný život. Väčšina z nich nikdy nevidela zelenú trávu alebo žiariace slnko a vajíčka takýchto sliepok nie sú plnohodnotné a zdravé.

Čo som si všimla väčšina ľudí si kupuje vajcia z klietkového chovu, možno kvôli cene - sú lacnejšie, alebo preto, že si vôbec neuvedomujú rozdiel.

Obrázok: Vlastný názor na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

AKO SI VYBRAŤ VAJÍČKA

Vajíčka môžu byť z ekologického, voľného, podstielkového a kliečkového chovu. Najlepšie je, keď si vajíčka kúpite alebo ich dostanete od známeho, ktorý sa zaoberá chovom sliepok. Ak takúto možnosť nemáte, na obaloch je vždy napísané z akého chovu sú. Vajíčka z voľného a ekologického chovu sú najlepšie teda najkvalitnejšie. Preto je dobré kupovať vajíčka v ekologických predajniach.

VOĽNÝ A EKOLÓGICKÝ CHOV

Tieto typy chovu sú najlepšie, pretože zabezpečujú voľný pohyb pre sliepky.

Preto je zaručené, že vajíčka budú mať žltšie žĺtká a budú mať aj viac kvality.

Šťastná sliepka



Voľný výbech

- zbravšil mäso
- produkuje kvalitného hnojiva
- kvalitnejšie vajíčka
- viac vonkajšej plochy
- voľný pohyb



Kliečkový chov



- život v strese
- horšia kvalita vajícok
- menej náhľadný chov
- neustále umelé osvetlenie



Obrázok: Ukážka zhotovených letákov na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Ako si vybrať vajička



Spôsob chovu:

- 0 = vajcia z ekologického chovu - BIO
- 1 = vajcia z chovu vo voľnom výbehu
- 2 = vajcia z podstielkového chovu
- 3 = vajcia z klieťkového chovu

Ekologický - BIO chov: vajička pochádzajú od slielok žijúcich v súlade s prírodou. Sú kŕmené krmivom, ktoré neobsahuje žiadne geneticky modifikované suroviny.

Chov vo voľnom výbehu: znamená, že sličky môžu vyjsť von z vnútorného priestoru kedykoľvek sa im zachce. Vo vnútri majú podstielku.

Podstielkový chov: je chov vo vnútorných priestoroch bez klieťok. Na podlahe je slama ako podstielka.

Klieťkový chov: sličky žijú v klieťkach, kde sa nemôžu voľne pohybovať, natáhať, hrabať, ani mávať krídlami. Klieťky sú umiestnené v halách s intenzívnym umelým osvetlením.

Život slielok, prostredie, strava ovplyvňuje kvalitu vajec. Vajcia od slielok, ktoré majú voľný výbeh, sú na čerstvom vzduchu, majú prirodzené svetlo a stravu bez pridanej chémie sú kvalitnejšie a zdravšie.

Obrázok: Ukážka zhotovených letákov na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

AKTIVISTA

PREDAJNIA	DRUH CHOVU
BILLA	KLIETKOVÝ CHOV
LIDL	KLIETKOVÝ CHOV PODSTIELKOVÝ CHOV
KAUFLAND	KLIETKOVÝ CHOV PODSTIELKOVÝ CHOV
STARÝ OTEC	VOCNÝ VÝBEH
TESCO	PODSTIELKOVÝ CHOV

PODĽA ČOHO VYBERAŤ VAJÍČKA

Podľa mňa by ľudia mali vyberať podľa druhu chovu a podľa ceny, lebo si myslím, že keď slepičkyvidia svetlo počas života, tak budú mať lepšie vajička a sú šťastné.

OZNAČENIE A CHARAKTERISTIKA


1. Ekologický (biol) chov (volný)

2. Podstielkový chov (vnechodí na zvončiny vedoch)

3. Klieťkový chov (sú v klietkach)

Podľa čoho si vybrať vajička?

Za mňa si určite vybrať z akého sú chovu. Najlepší výber sú vajička z ek. chovu a volného výbehu. Slepičky si žijú z toho život a nie sú kŕmené umelými zmesami počas rok.





0 - ekologický chov	· zniženie intenzity chovu a zaistenie najlepších podmienok pre ich život.
1 - volný výbeh	· majú neustály prístup k vonkajšiemu výbehu, tým pádom sa môžu správať prirodzene.
2 - podstielkový chov	· predstavuje chov nosníc vo vnútorných priestoroch bez klietok. Na zemi sa nachádza slama, hobliny alebo piesok.
3 - klieťkový chov	· sú kŕmené umelými zmesami počas celého roka. Potom sú vyskladené a usmrtené.

Obrázok: Ukážka zhotovených letákov na tému Aktivista.


FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

Nie je to jedno!

Nie je jedno aké vajíčka si kupujeme v obchodoch. Vajíčka z klieťového chovu sú nekvalitné a vôbec nie sú zdravé. Tento chov by sme nemali podporovať to znamená že v obchodoch by sme sa takýmto vajíčkám mali vyvarovať.



Mali by sme si kupovať skôr vajíčka z chovu bio chov, voľný chov, alebo podstielkový chov tieto sliepky majú lepšie podmienky na život majú viac priestoru. Tieto vajíčka sú chutnejšie zdravšie.



Budme za voľnosť a zdravie sliepok!

Chov Sliepok

Ekologický (BIO) chov

- sliepky jedia len bio krmivo

Voľný chov

- sliepky môžu ísť hocikedy von

Podstielkový chov

- sliepky nechodia von

Klieťkový chov

- sliepky sú nahorené, každá vo svojom bode

Obrázok: Ukážka zhotovených letákov na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA

ZAKÁŽME KIETKY A DOSTAŇME SLIEPKY VON!

ZAKAZ KIETOK

NEKUPUJTE VAJÍČKO S ČÍSLM 3!

Kupujte nekietkové vajcia s kódom začínajúcim na čísla: 0 = ekologický chov (010)
1 = voľný chov
2 = podstielkový chov

Kietkový chov je pre sliepky stresujúci. Nemôžu sa prochádzať, prehrabávať sa v zemi, kúpať sa v prachu, stavať hniezda, byť rozťahovať kráľka, nie sú súčasťou kráľka, nikdy neuvidia denné svetlo a nikdy nevyšujú ani chvíľu kludu. Dôsledkom je stres a frustrácia.

Kvalitné vajcia = Kvalitné krmivo

UŽ VIAC NEZNESEIEM

AKO SPRÁVNE VYBERAŤ VAJÍČKA

Na drahých vajčičkách je vždy napísané a alebo chov pochádzajú. Najlepšie chovy sú voľné a ekologické, pretože dobre zabezpečujú a čo predajcom bude sa tieto chovy môžu rozťahovať. Je dobré vyhľadať na bieloškových chovoch, ktoré nie sú kietkové.

PREČO BY SME MALI KUPOVAŤ VAJÍČKA Z VOĽNÉHO ALEBO EKOLOGICKÉHO CHOVU?

Sliepky v voľnom chove majú väčšiu chuť a obsahujú viac vitamínov, pretože sa ich rozvíja ľahšie voľne a robia si hniezda. Sú zdravšie a odolnejšie na choroby.

PREČO BY SME NEMALI KUPOVAŤ VAJÍČKA Z KIETKOVÉHO CHOVU?

Sliepky v kietkovom chove sú veľmi stresované a nemajú dostatok pohybu, pretože sa ich rozvíja veľmi ťažko. Väčšina bieloškových chovov sa je považuje za bývanie sliepok, pretože bieloškový chov robí.

Obrázok: Ukážka zhotovených letákov na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA



**KRIČME!!!
A NIKTO NÁS
NEPOČUJE.**

**UŽ TO NEBUDEME
ZNAŠAŤ
SLNKO A SLOBODA = KVALITNÉ**

**CHOV SLIEPOK
A ICH ŽIVOT**

- Kľetkový chov je pre sliepky utrpenie. Celý život strávia namačkané v kľetkách po štyroch či piatich a nikdy neuvidia jediný lúč slnečného svetla a chýba im aj pohyb.
- Podstielkový chov je chov v nejakej hale - teda v uzavretom priestore, ak bez kľetiek. Sliepky teda majú aspoň ten pohyb. V každom prípade je to lepšie ako kľetkový chov.
- Chov vo voľnom výbehu znamená, že sliepky môžu robiť to, čo je pre nich prirodzené - hrabať, bekať, zobáť. Pri takomto chove sú sliepky stále na čerstvom vzduchu a majú pekný život.

Ale najviac akú sliepku s ich vajčkami

- Vajčka od sliepky z kľetkárneho chovu nie sú také výživné ako z iných chovov. Sliepky totiž nemajú dostatok svetla ani pohybu.
- Vajčka z podstielkového chovu budú pravdepodobne dosť zdravšie, pretože sliepky majú pohyb.
- Vajčka z chovu vo voľnom výbehu sú podľa mňa najvýživnejšie, lebo sliepky majú pohyb, čerstvý vzduch, slnečné svetlo a možnosť správať sa prirodzene. A tiež si môžu zo zeme vydatnúť aj najkú tu dažďovku.



Obrázok: Ukážka zhotovených letákov na tému Aktivista.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 3: AKTIVISTA



Obrázok: Realizácia aktivity Aktivista – tvorba prezentácií a letákov.



4. ÚLOHA

Pridaná hodnota



ÚLOHA Č. 6 Pridaná hodnota

V tejto praktickej úlohe stromáci využili vaječné škrupiny zo slepačích vajec.

Ich úlohou bolo z vaječných škrupín pripraviť zakoreňovače a vypestovať rastlinky. Semená zasadili spolu v škole a potom v úlohe pokračovali doma. Klíčenie a rast rastliny postupne pozorovali a fotili, z pozorovaní zhotovili prezentácie.

Potom z vaječných škrupín pripravili čistiacu pastu na odstránenie pripáleného riadku a nečistôt.

Nakoniec pomocou internetu zisťovali informácie o ďalšom využití vaječných škrupín. Zistené informácie prezentovali svojim spolužiakom na hodinách biológie v škole.

Realizáciu aktivity a fotodokumentáciu k nej si môžete pozrieť na ďalších snímkach.

Aktivitu realizovalo 25 stromákov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

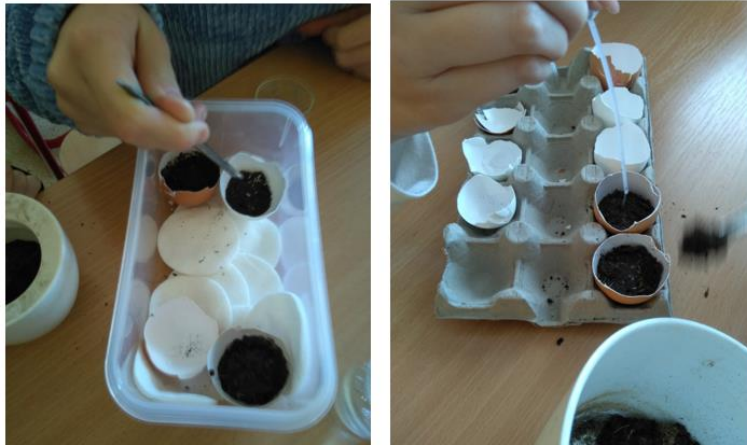


Najprv sme si pripravili pomôcky:

čisté a suché vaječné škrupinky, kadičky, pôdu, vodu a kvapkadlo na polievanie.

Biologický materiál:

semená **šalátu siateho** a semená **rukoly úzkolistej**.



Obrázok: Príprava pomôcok na sadenie semien do vaječnej škrupinky a ich sadenie.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA



Obrázok: Pestovanie rastliny vo vaječnej škrupine – sadenie semien do pôdy.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Rast rastlín: slnečnica, žerucha, pažitka, šalát.



Obrázok: Pestovanie rastliny vo vaječnej škrupine – rast rastliniek a pozorovanie.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Už presadené
vajíčka 😊



11. deň



12. deň

Záver

- ▶ Semená začali klíčiť po 8-9 dňoch. Nerástli veľmi rýchlo, ale nakoniec začali klíčiť. Klíčiť začala iba žerucha. Bazalke a hrachu pravdepodobne nevyhovovalo chladné prostredie, ktoré v októbri už na našom balkóne bolo. Žeruche nevadilo ani chladné podnebie, pričom jej stačilo zalievanie raz za jeden či dva dni.

Obrázok: Pestovanie rastliny - žeruchy vo vaječnej škrupine.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

- Zasadil som semená žita do škrupiniek od vajec.



Pozorovanie klíčenia



Takto rastlinky vyzeralo týždeň po zasadení:



Záver

- Vyhodnocujem to za dobrý pokus

Semená žita dobre vyklíčili

Semená začali klíčiť o 3 dni

- Podmienky na klíčenie boli dobré
aj preto semená vyklíčili

Obrázok: Ukážky spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – Pestovanie rastliny vo vaječnej škrupine.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Tu som sadila semená šalátu:



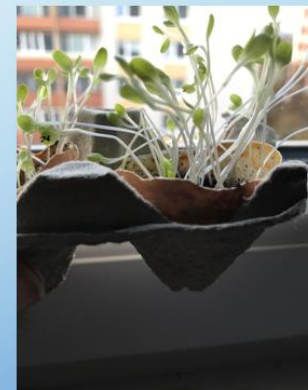
Náš názor je taký, že zasadiť rastliny do vaječných škrupín je aj ekologické, keďže v škrupinách sa nachádza vápnik, ale aj múdre využitie BIO odpadu, keďže v dnešnej dobe málo ľudí triedi bio odpad.



Vyklíčený šalát (piaty deň)

ZÁVER

- MOJE SEMIENKO ZAČALO KLÍČIŤ PO TROCH DŇOCH.
- MOJEJ RASTLINE VYHOVOVALO ABY SOM JU POLIEVALA RÁNO A VEČER.



Obrázok: Ukážky spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – Pestovanie rastliny vo vaječnej škrupine.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA



• Umyté škrupinky pred pečením



• Pečenie škrupín v rúre



• Drvenie škrupín v mažiariku



• Škrupiny zmiešané spolu so sódou bikarbónou



• Panvica pred čistením



• Panvica počas čistenia

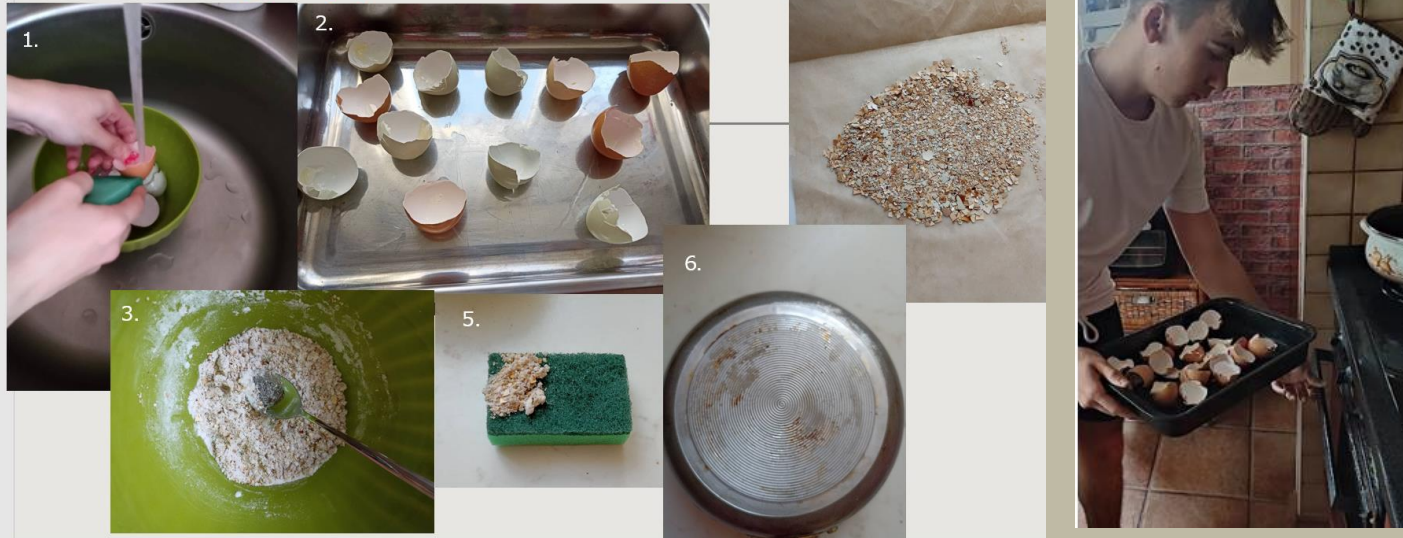


• Panvica po dokončení čistenia

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota –
Príprava čistiacej pasty a jej použitie.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

2. Ekologický prostriedok s vajec



Pomocou týchto ingrediencií môžete úplne v pohode nahradiť chemikálie ktoré by ste museli ísť kúpať a takto to máte viac-menej zadarmo lebo škrupiny od vajčička by ste aj tak iba vyhodili.

Pomáha to?

Je to o dosť viac ekologické než používanie veľkého množstva vody na namočenie umytie atď. Doma sme už pred tým použili takéto spôsoby na odstránenie pripáleniny.

Aký je účinok?

Nižšia spotreba vody a kvalitnejšie využitý čas.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – Príprava čistiacej pasty a jej použitie.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Ekologický prostriedok z vajec:

Postup:

1. Škrupiny umyjeme a necháme vyschnúť.



2. Upečieme ich v rúre a sledujeme zmenu: škrupiny stmavli.

Ekologický prostriedok z vajec:

3. Škrupiny nalámeme na čo najmenšie kúsky a potom rozdrvíme v mažiari na jemný prášok.

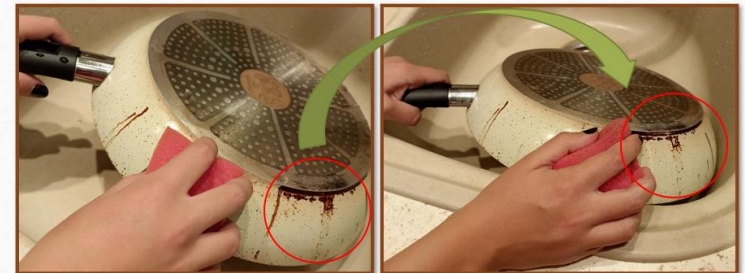


Ekologický prostriedok z vajec:

4. K prášku pridáme dvojnásobné množstvo sódy bikarbóny a tesne pred použitím aj malé množstvo vody.



5. Zahorené miesta vyčistíme týmto práškom.



Môj názor

Ja mám skúsenosť, že ekologické prostriedky sú menej účinné ako chemické, ale šetria životné prostredie a tak má zmysel ich používať. Tak isto je to aj s týmto čistiacim prostriedkom z vajec. Funguje tak, že jemné zrnčka prášku zošúchajú z povrchu panvice pripálenú vrstvu. Mne to zaúčinkovalo čiastočne - z panvice zišla časť pripáleniny. Dôvodom je, že pripálenina bola už staršia a tak by bolo treba ju dlhšie odstraňovať. Môj názor na ekologické prostriedky je, že sú dobré, účinkujú a šetria životné prostredie a malo by sa ich vyrábať viac, pretože je to fér k našej planéte.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – Príprava čistiacej pasty a jej použitie.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

1. Pleťový piling

- Škrupiny z vajčiek môžete využiť aj ako účinný piling proti akné, čiernym bodkám a pleťovým nedokonalostiam
- Prášok zmiešate spolu s pridaným bielkom a rozmiešate na jemnú pastu, resp. krém.
- Množstvo si odhadnete podľa vlastného uváženia
- Takto vzniknutú emulziu si naneste na pleť po dobu 15 min. a dôkladne zmyte



Iné využitia škrupiny z vajec

1. Pleťový piling

2. Lepšia káva

3. Bio hnojivo

2. Lepšia Káva

- Povarte očistené škrupiny 10 minút vo vode
- Rozdrvte ich a dajte jednu lyžičku rozdrvených škrupín do zalievanej kávy so spodkom
- Premiešajte a zalejte obsah horúcou vodou
- Vápnik disponuje schopnosťou neutralizovať kyslosť kávy

3. Bio hnojivo

- Ďalšou možnosťou ako zužitkovať tento bio odpad je vaječné škrupiny využiť na kvety
- Ak máte vaječné škrupiny, máte lepšie hnojivo ako zo záhradkárstva, pretože neobsahuje žiadnu chémiu a toxíny



Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – ďalšie využitie vaječných škrupín.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Využitie škrupín z vajec

1. Dekorácia: - veľkonočná, celoročná, atď. koho čo napadne
- Postup: - umytie škrupinky = musí byť pevná, nie rozdrvená na malé kúsky
- nájdeme centrefixku/-y a nakreslíme ňou na škrupinu rôzne tvary, tváre, obrazy,...
 - nájdeme vhodné miesto pre dekoráciu



Pridávanie škrupiniek do kompostu

Prečo? - obohacuje kompost vápnikom

Odporúča sa najprv rozdrviť škrupiny, až potom ich dať do kompostu.



Hnojivo na izbové kvety - realizácia na orchidey



Na realizáciu som si vybrala nakŕmiť moju korytnačku rozdrvenými škrupinami.



Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – Využitie vaječných škrupín.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Posypte pôdu vaječnými škrupinami po svojej záhrade



V záhrade nám liezli slimáky tak som sa rozhodol pre toto využitie škrupín.



Ďalšie spôsoby ako použiť škrupiny z vajec:

- Brúsenie nožov – som skúsila
- Ostrenie žiletiek
- Jedlý prášok z vaječných škrupiniek
- Škvrný od kávy na šálkach vyčistíte pomocou vaječných škrupín
- Vitamíny pre hydinu zo škrupiniek
- Hnojivo z vaječných škrupiniek na izbové kvety
- Čistenie odtokov pomocou škrupín z vajec
- Veľkonočná ozdoba
- Krieda z vaječných škrupiniek
- Škrupinky na čistenie panvíc

(<https://dobruclut.aktuality.sk/clanok/38456/nevyhadzujte-skrupinky-z-vajcok-vyuzijete-ich-na-tychto-10-sposobov/>)

Záver:

Vaječné škrupiny využívame pre ich vysoký obsah vápnika, ktorý je potrebný v pôde rastlín, v telách zvierat a ľudí. Je nevyhnutný pre život.



PALETA

Využitie škrupín z vajec

Kvety - Keď necháme vodu na polievanie rastlín odstáť so škrupinami, tak sa bude kvetu lepšie dariť, lebo bude mať rastlina viac vápniku

Názor - Využívanie škrupín je veľmi užitočné v mnohých prípadoch. Dozvedel som sa zaujímavé informácie.

Využitie škrupín z vajec

Pleťový piling - Škrupiny môžeme využiť ako pleťový piling proti pleťovým ťažkostiam

Krmivo vtákov - Pred a počas kladenia vajčiek potrebujú vtáky vyššiu dávku vápnika. Rozdrvené škrupiny dajte vtákom

Proti bodnutiam hmyzu – Dá sa pripraviť efektívny roztok, ktorý zmiernuje opuchy. Drvené škrupiny z vajec v sklíčku zalejeme jablčným octom. Roztok zavrieme a necháme ho odležať na suchom a tmavom mieste na niekoľko dní. Môžeme ním natierať svrbivé miesta.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Pridaná hodnota – Využitie vaječných škrupín.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 4: PRIDANÁ HODNOTA

Názor:

- Táto pasta je podľa mňa veľmi účinná, lebo dokázala odstrániť nečistotu, ktorú som s obyčajnými čistiacimi prostriedkami nevedel vyčistiť.

- Táto pasta fungovala dosť dobre a sám som bol prekvapený, že funguje tak dobre

Môj názor je taký, že používať škrupiny, ktoré som vždy vyhadzoval do odpadu, majú veľa využití, čo je úžasné. Ľudia by ich nemali vyhadzovať, ale mali by ich využiť na niečo užitočné.

zhodnotenie

Pasta na čistenie fungovala. Vyčistila pripálený hrnček.

Tato úloha bola zaujímavá a zároveň ťažká na dohľadanie informácií.

Pomocou týchto ingrediencií môžete úplne v pohode nahradiť chemikálie ktoré by ste museli ísť kupovať a takto to máte viac-menej zadarmo lebo škrupiny od vajčička by ste aj tak iba vyhodili.

Tým, že použijete tento spôsob čistenia zabránite tomu aby sa vypúšťala aspoň nejaká časť škodlivých látok ako napríklad tieto chemikálie do prírody. Jedine čo na to spotrebujete je elektrina keď to pečiete ale možno by sa to dalo piecť spolu s nejakým koláčom aby sa nemusela zapínať rúra len na tých 15 minút.

Obrázok: Vlastný názor stromákov na využitie vaječných škrupín.



5. ÚLOHA

Tradično – netradičné...



ÚLOHA Č. 5 Tradično - netradičné ...

V tejto úlohe sa stromáci vyhládali informácie o možnostiach chovu a konzumácie hmyzu, čo môže byť alternatíva ku konzumácii mäsa a živočíšnych produktov.

Potom porovnali výhody konzumácie hmyzu oproti chovu a konzumácii mäsa zo zvierat.

Svoje zistenia spísali do prezentácií a následne o nich diskutovali na hodinách biológie.

Ukážky prezentácií a realizáciu aktivity si môžete pozrieť na snímkach.

Aktivitu realizovalo 15 stromákov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...

Aké má výhody jedenie červov?

- Jedenie červov má veľa výhod.
- Majú veľké množstvo bielkovín, dokonca viac ako mäso.
- Majú veľa vitamínov, aminokyselín (zákl. zložka proteínov)
- Minerály pre stavbu kostí a obranného mechanizmu

Čo je lepšie?

- Ekologicky výhodnejšie chovať červy ako poľnohospodárske zvieratá
- Nezaťažujeme planétu (napr. krava alebo iné zanechávajú uhlíkovú stopu)

- Hmyz je aj veľmi ľahko dostupný a ľahko pripraviteľný na konzumáciu.
- Majú rôzne chute a podľa internetu sú veľmi chutné

POROVNANIE:

- Porovnanie chovu iných hospodárskych zvierat a chovu hmyzu prináša určité rozdiely.
- Určite je chov hmyzu menej finančne náročný aj menej pracný. Pri krave (ako príklad hospodárskeho zvierata) treba zároveň dostatok jedla, niekoho kto tú kravu bude dojiť a potrebuje aj nejakú vyhradenú plochu dostatočne veľkú na to, aby sa v nej vedela nejako pohybovať aj spať.
- Pri hmyze netreba až tak veľký priestor na chov (podľa toho o aký hmyz ide), väčšinou viete kúpiť nejaký mix potravy pre ten určitý druh hmyzu a ten im len "nasypete" do ich dajme tomu "terária".
- Ale pri hmyze treba ich terárium pravidelne čistiť a dezinfikovať. Na chov hmyzu existujú aj rôzne hmyzie farmy, alebo aj "hmyzie hotely" ktoré mne sa veľmi páčia. 😊

Obrázok: Porovnanie konzumácie hmyzu a chovu a konzumácie mäsa zo živočíchov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...

Výhody konzumácie hmyzu

- O hmyze sa hovorí že je zdrojom bielkovín, ale tiež obsahuje vlákninu, zdravé tuky a dokonca vitamíny a minerály
- Hmyz je v porovnaní s hovädzím dobytkom výrazne šetrnejšou voľbou, pretože vyžaduje menej pôdy, vody a tiež vypúšťa menej skleníkových plynov

Porovnanie hmyzu s chovnými zvieratami

- Je to podľa mňa dobrá náhrada, ale myslím si že to niekoho nenasyti tak ako mäso.
- Hmyz má veľa bielkovín. Má 9 krát viac aminokyselín ako dobytok.
- Hmyz je určite ľahší na chov ako zvieratá a dokážeme ho chovať v oveľa väčších množstvách ako zvieratá.

Nevýhody konzumácie hmyzu

- Ich konzumáciu by mali zvážiť ľudia s alergiou na kôrovce, pretože istý výskum zistil, že hmyz môže spúšťať alergickú reakciu podobnú ako pri kôrovcoch
- Je to podobné ako s hubami, niektoré nesú riziko otravy, a preto nepatria do košíka
- Isté typy mravcov a včely obsahujú toxíny, ktoré môžu byť nebezpečné
- Agentúra EFSA (*The European Food Safety Authority*) zverejnila riziko spojené s konzumáciou hmyzu. V správe uvádzajú možné biologické a chemické riziká, alergénnosť a environmentálne riziká

Porovnanie

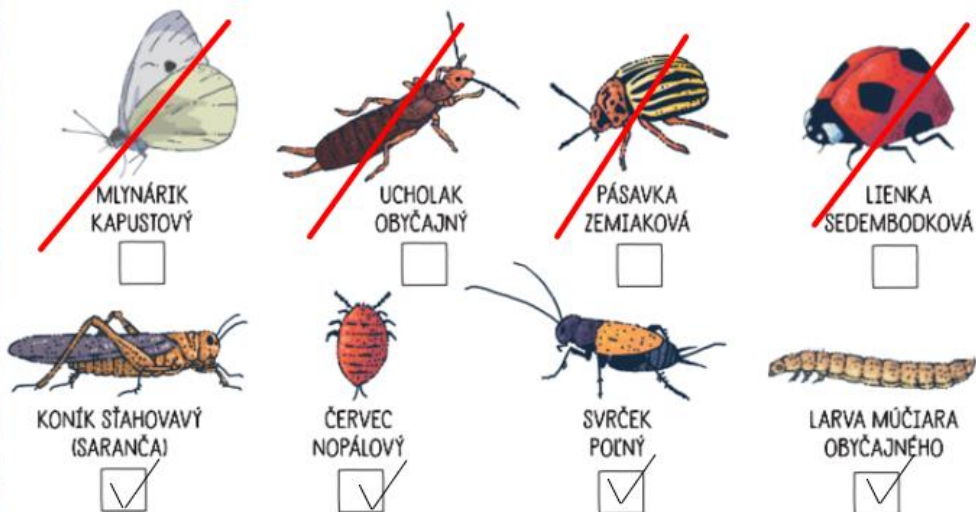
- Približne na jedno kg hmyzu vystačí 1,5 - 2 kg krmiva, ale konzumovateľných je až 80 - 90 % objemu
- Na kg dobytku spotrebujeme o 8 kg viac, no jedlých je len 30 - 40 %
- Hmyz nie je ani tak náročný na čas, vyniká rýchlymi reprodukčnými schopnosťami a do štádia konzumovateľného sa dostáva max. po 2 mesiacoch, v prípade dobytká sa to prepočítava na 1 rok a viac
- jedlý hmyz obsahuje 4-násobne viac proteínov, má lepší obsah aminokyselín, minerálov, vitamínov než dobytok, takisto nás neohrozuje nezdravým cholesterolom

Obrázok: Porovnanie konzumácie hmyzu a chovu a konzumácie mäsa zo živočíchov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...

Riešenie úlohy:

Určite, ktoré z týchto druhov sa podľa vás v súčasnosti používajú pri výrobe pokrmov pre ľudí.



1. Larva múčiara obyčajného
2. Svrček poľný
3. Koník ťahovavý (saranča)
4. Červec nopálový sa dáva do džemov / sirupov

Obrázok: Označenie hmyzu, ktorý sa v súčasnosti používa pri výrobe pokrmov pre ľudí.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...

- MEDZI NAJČASTEJŠIE KONZUMOVANÉ
- DRUHÝ HMÝZU PATRIA:
- húsenice
- chrobáky
- kobylky
- cvrčky
- včely
- mravce

HMYZ KTORÝ SA POUŽÍVA PRI VÝROBE POKRMOV

Podľa mňa sa pri výrobe pokrmov pre ľudí používa larva Múčiara Obyčajného; Svrčka Poľného a Koníka Sťahovavého. Videla som už veľa stránok, ktoré predávajú napr. sušené larvy ako alternatívu "čipsov", alebo aj sušených koníkov.

Po novom som teraz aj videla napríklad cvrčiu múku alebo aj proteínove tyčinky, ktoré obsahovali napr. prášok z rozdrvených kobyliek a ostatného hmyzu, čo mi prišlo veľmi zaujímavé. Na internete som však našla, že Červec Nopálový sa však tiež využíva napr. ako farbivo v rôznych cukríkoch alebo aj nápojoch. Toto farbivo je z vysušených tiel práve tohto hmyzu.

VÝROBKÝ/POKRMY KTORÉ SOM NEVEDELA ŽE SA Z HMÝZU VÝRÁBAJÚ A PRÍDU MI ZAUJÍMAVÉ :



Chrumkavé saranče (koníky)
Kakaové



Chrumkavé cvrčky
BBQ a cibuľka



Cvrčie müsli tyčinky



Cvrčí proteínový prášok

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Tradično – netradičné ...

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...

Krmmny hmyz

Medzi najčastejší krmmny hmyz patria: cvrčky, šváby, saranče a múčne červy, pre niektoré zvieratá aj kukly múch a pod.

Chov hmyzu

- Chov je špecifický kôli veľkosti hmyzu
- Hmyz sa chová na hmyzích farmách v chovných nádobách
- Farmy musia spĺňať prísne bezpečnostné a hygienické normy
- Priestory musia spĺňať podmienky pre chov hospodárskych zvierat

Výhody konzumácie hmyzu človekom

- Hmyz je zdrojom bielkovín
- Obsahuje mastné kyseliny
- Slovenský hmyz je 100% organický
- Podporuje diétu

Hmyz so svojimi nárokmi na chov vytvára podstatne menej emisií a amoniaku. Zároveň má nižšiu spotrebu krmiva, vody a životného priestoru. Životný cyklus hmyzu umožňuje chovať veľké množstvo jedincov na relatívne malej ploche.

Hmyz môže v rámci chovu recyklovať čistý organický odpad, ako je suché pečivo alebo zvyšky ovocia a zeleniny.

Obrázok: Ukážka spracovanej prezentácie na tému Tradično – netradičné ...

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...

Záver

Z informácií z internetu som sa dozvedel, že chovať hmyz nie ľahké. Vyžaduje to veľa povolení a je to prísne kontrolované.

Hmyz je zdravý. Vo svete hmyz už konzumuje veľa ľudí, ale v Európe to nie je až také bežné. Ak by sa konzumácia hmyzu rozšírila, mohol by sa vyriešiť problém obezity a hladu.

VLASTNÝ NÁZOR:

- Mne osobne tieto pokrmy nevadia- aj by som ich chcela vyskúšať, lenže som ešte nemala žiadnu príležitosť.
- Viem si však predstaviť že niektorí ľudia si nevedia predstaviť konzumovať hmyz, keďže ich táto myšlienka veľmi odpudzuje. Napr. viem, že moja mama by nikdy nevyskúšala sušené cvrčky, keďže sa jej ten hmyz hnuší.
- Ešte by som dodala, že mi tieto rôzne pokrmy prídu veľmi zaujímavé a dosť vynaliezavé. Sú to veľmi dobré zdroje určitých "látok"- ktoré ,ak je človek vegetarián, mu tento hmyz vie dodať.

Môj názor

- Podľa mňa entomofágia je dôležitá a vlastne nevyhnutná pre stravovací priemysel a ľudí na celom svete kvôli tomu, že sa hmyz používa aby produkt dostal napríklad svoju ikonickú farbu, ale aj kvôli tomu že pre ľudí z chudobnejších krajín to je lacný a efektívny zdroj bielkovín.

Môj názor

- Môj názor na túto vec je taký, že nie je sa čoho báť.
- Je to ekologické a hlavne veľmi zdravé.
- Možno by som niekedy hmyz skúsila, ale pravda je taká, že sme ho všetci už aspoň raz mali.

Názor

- Podľa mňa je to veľmi zaujímavá téma ja som už skúšal hmyz konzumovať a podľa mňa je to dobrá náhrada mäsa. Určite by to mal každý vyskúšať a možno by si niekto veľmi obľúbil.
- Veľmi ma to zaujalo a z vlastnej skúsenosti hmyz môžem iba odporučiť.

Môj názor:

Mne príde divné konzumovať hmyz, lebo je to u nás neobvyklé.

Vďaka tomu to zadaniu som dostala šancu sa podozvedieť niečo nové ohľadom tejto témy a iných krajínach.

Bavilo ma poznávať konzumáciu hmyzu, lebo ma zaujala tá myšlienka, čo všetko sa dá

Asi by som sama od seba nevyhľadávala takúto tému, lebo sa mi zatiaľ zdala vždy nechutná

Obrázok: Názory stromákov na aktivitu Tradično – netradičné ...

Môj názor

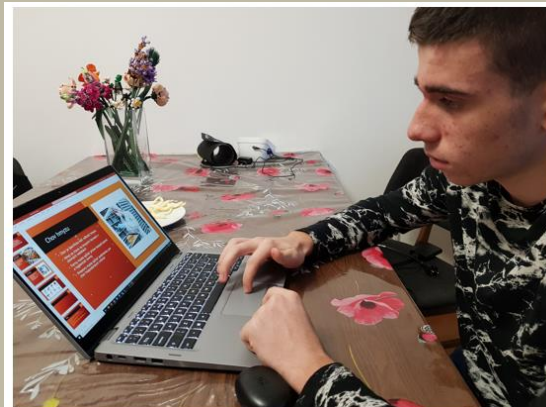
- Podľa mňa sa jedenie hmyzu postupne viac rozšíri do Európy, ale nepredbehne chov dobytka, pretože väčšina ľudí uprednostní mäso, pred hmyzom aj napriek tomu že je hmyz zdravší a lacnejší na chov, lebo im to príde odporné, že jedia hmyz.

MÔJ NÁZOR:

- Keď si predstavím hmyz a čo všetko prenáša(choroby,...) tak by som ho nevedela konzumovať ako ostatné potraviny.

Ale ak niekto má rád jedlá pripravené z hmyzu ako delikátnu pochúťku napríklad tyčinky nech si urobí výlet do Bangkoku, a tam mu ju určite pripravlia.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 5: TRADIČNO – NETRADIČNÉ ...



Obrázok: Fotodokumentácia aktivity Tradično – netradičné...



6. ÚLOHA

Umenie z farmy a pre
farmu



ÚLOHA Č. 6 : Umenie z farmy a pre farmu

V tejto úlohe využili stromáci svoje tvorivé a umelecké schopnosti, fantáziu a tiež materiál, ktorý si na prechádzkach pozbierali, alebo už mali doma – a to **vtáčie pierka**.

Z nich si vytvorili **lapače snov**, na ktoré okrem pierok zavesili aj lístočky so záväzkami pomoci hospodárskym zvieratám.

Ukážky vytvorených lapačov snov si môžete pozrieť na snímkach a tiež prečítať záväzky, ktoré stromáci sformulovali.

Túto aktivitu realizovalo 10 stromákov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6: UMENIE Z FARMY A PRE FARMU

ZÁVÄZKY	
- Dôkladné čistenie kliebok a ubikácií	- vhodné výbehy a prístrešky pre zvieratá
- Pravidelná veterinárna starostlivosť	- nepodporovať veľkochovy
- Kvalitný príbytok zodpovedný prístup k zvieratám	- nahradiť mäsové výrobky
- Pravidelná a zdravá strava	- chovať zvieratá bez strachu a stresu, bez hormónov
- Veľký výbeh pre zvieratá	- pásť zvieratá na zelených lúčkach
- Vhodný úkryt pred nepriaznivým počasím	- žiadny klietkový chov
- Netýrať zvieratá	- vylepšené plány kŕmenia

Obrázok: Záväzky zavesené na lapači snov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6: UMENIE Z FARMY A PRE FARMU

ZÁVÄZKY

- pravidelný prístup na otvorené priestranstvá

- podporovať malé ekologické farmy

- zakázať prepravu zvierat na veľkú vzdialenosť

- Nekupovať kabáty a koberce zo zvieracej srsti a kože

- zákaz fotenia zvierat s bleskom

- dostatok životného priestoru a miesta na odpočinok

- nekupovať výrobky z veľkochovu

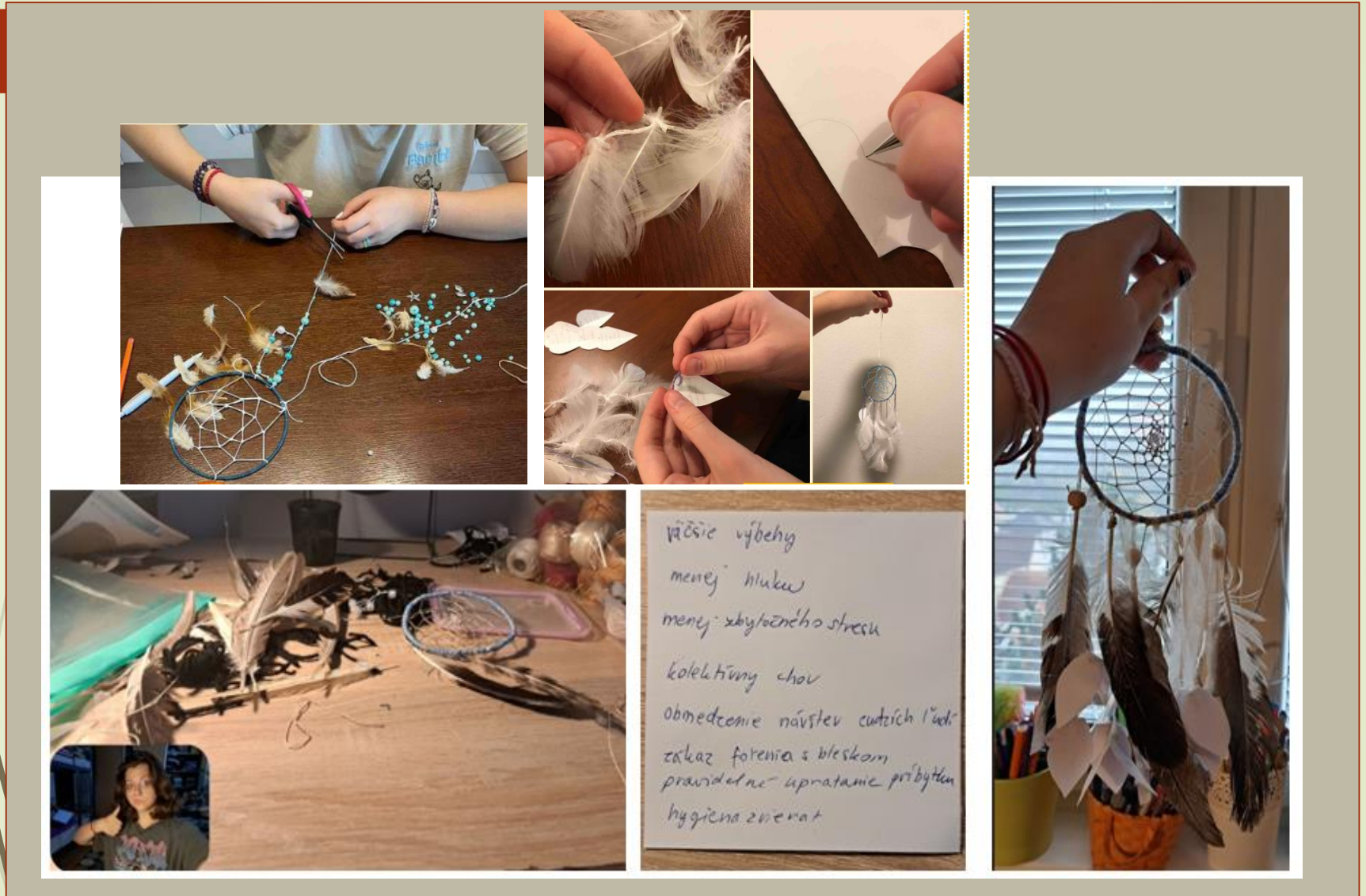
- zlepšiť vetranie v maštaliach, stajniach, kurínoch a pod.

- obmedziť počet zvierat na 1 meter štvorcový

- obmedziť návštevy ľudí a nevhodných návštevníkov

Obrázok: Záväzky zavesené na lapači snov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6: UMENIE Z FARMY A PRE FARMU



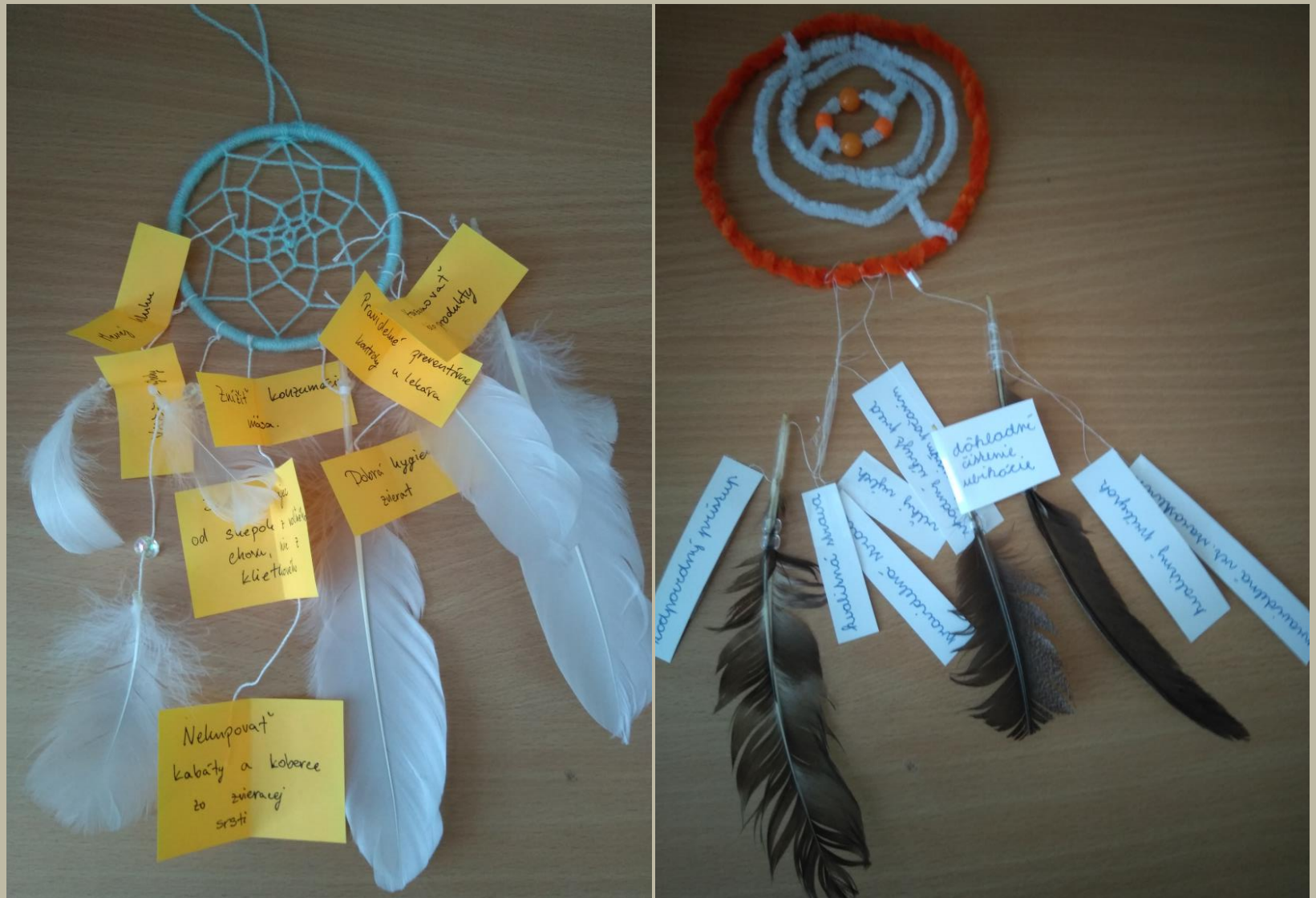
Obrázok: Ukážka tvorby a vytvoreného lapača snov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6: UMENIE Z FARMY A PRE FARMU



Obrázok: Ukážka tvorby a vytvoreného lapača snov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6 UMENIE Z FARMY A PRE FARMU



Obrázok: Ukážky vytvoreného lapača snov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6 UMENIE Z FARMY A PRE FARMU



Obrázok: Ukážky vytvoreného lapača snov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 6: UMENIE Z FARMY A PRE FARMU



Obrázok: Vytvorené lapače snov so záväzkami pre chov hospodárskych vtákov.



7. ÚLOHA

Kvíz



ÚLOHA Č. 7 : Kvíz

V tejto aktivite sa stromáci opäť pobavili, pretože ich úlohou bolo **vymaľovať krížovku**.

Riešením krížovky je anglický názov hospodárskeho zvieratá – **SHEEP**, čo v preklade znamená ovca.

Najbližšie k Lamaču, kde je naša základná škola, sa ovce chovajú na biofarme pri Stupave, ktorú mnohí naši stromáci aj navštívili.

Realizáciu aktivity a jej riešenie ukazujú nasledovné snímky.

Túto aktivitu realizovalo 22 stromákov.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 7: KVÍZ

Úloha č. 7: Kvíz

B.A. Alexandra Ondrušová

V dnešnej dobe sme svedkami zarastania lúk a pasienkov, čo spôsobuje ich postupný zánik a s tým spojené výrazné znižovanie druhovej diverzity rastlín i živočíchov. Po vyhlúštení zadania zistíte anglické pomenovanie hospodárskeho zvierata, ktoré pomáha k zachovaniu lúčnych spoločenstiev.

Kde vo vašom najbližšom okolí sa tieto zvieratá chovajú?

Tajnička: SHEEP

The crossword puzzle grid is 15 columns wide and 10 rows high. The word 'SHEEP' is filled in across the middle. The grid contains the following numerical clues:

Row	Col 1	Col 2	Col 3	Col 4	Col 5	Col 6	Col 7	Col 8	Col 9	Col 10	Col 11	Col 12	Col 13	Col 14	Col 15
1	2	1	1	3	3	3									
2	2	1	1	3	3	4									
3	2	1	1	1	1	1	2								
4	2	1	1	1	1	1	1								
5	2	3	2	2	1	2									
6	3	3	3	3	4										
7	3	1	1	2	2	3									
8	2	1	1	1	1	1									
9	2	2	1	1	1	1	1								
10	4	1	1	3	3	1									
11	2	1	1	3	3	1									

Obrázok: Riešenie maľovanej krížovky.

FOTODOKUMENTÁCIA K ÚLOHE 7: KVÍZ

Úloha č. 7: Kvíz

Melicherčíkova Diana 9.A

V dnešnej dobe sme svedkami zarastania lúk a pasienkov, čo spôsobuje ich postupný zánik a s tým spojené výrazné znižovanie druhovej diverzity rastlín i živočíchov. Po vylúštení zadania zistíte anglické pomenovanie hospodárskeho zvierata, ktoré pomáha k zachovaniu lúčnych spoločenstiev.

Kde vo vašom najbližšom okolí sa tieto zvieratá chovajú?

Tajnička: Sheep (ovca)

Obrázok: Riešenie maľovanej krížovky.



Ďakujeme za pozornosť.

Na základe vytvorených materiálov spracovala:

PaedDr. Beata Nagyová

Klub Lamačské sovy

2022

